

Bir Ayet Bir Açıklama: Araf Suresi, 31

..Yiğın, için ve israf etmeyin. Çünkü O, israf edenleri sevmez. (Araf Suresi, 31)

Gereksiz, amaçsız ve yararsız yere mal, zaman ve benzeri harcamalar yapılmasına ve tutumsuz davranışlarda bulunulmasına ``israf`` denir. İsrif, Allah'ın Kuran'da yasakladığı çirkin bir davranıştır.

Fakat Kuran ahlakından uzak yaşayan pek çok insan için sınır tanımaz bir şekilde para harcıyıp sonra bununla övünmek sözde bir prestij kaynağıdır. Bu kişilerin tutumu Kuran'da şu şekilde bildirilmiştir:

``O: "Yığınla mal tüketip-yok ettim" diyor. Kendisini hiç kimsenin görmediğini mi sanıyor?`` (Beled Suresi, 6-7)

Bu ayette bildirildiği şekilde bir gaflet içinde olan kişilerin göz ardı ettikleri bir gerçek bulunmaktadır: Yüce Rabbimiz dünya hayatında insana, kendi bedeninden soluduğu havaya, yediği yemekten kullandığı teknik aletlere kadar sonsuz nimetler nasip etmiştir. Gökte ve yerde bulunanları onun emrine vermiş, görünür ve görünmez nimet ve rızıklarını onun kullanımına vermiştir. İnsana düşen bu nimetleri Allah rızası için ölçülü bir biçimde kullanmak ve israftan kaçınmaktır.

Allah İsrif Edenleri Sevmez

Allah Kuran'da israfı kullarına haram kılmış ve israf edenleri sevmediğini bildirmiştir:

``Ey Ademoğulları, her mescid yanında zıynetlerinizi takın. Yiğın, için ve israf etmeyin. Çünkü O, israf edenleri sevmez.`` (A'raf Suresi, 31)

İsrif edenler için ayette "şeytanın kardeşi" ifadesi kullanılmaktadır:

``..İsrif ederek saçıp-savurma. Çünkü saçıp-savuranlar, şeytanın kardeşleri olmuşlardır; şeytan ise Rabbine karşı nankördür.`` (İsra Suresi, 26-27) Şeytanı en büyük düşman edinen müminlerin bu ayet gereği, israf konusunda özel bir titizlik göstermeleri gerekir.

Müminler ellerindeki herşeyin kendilerine Allah tarafından verilmiş bir nimet olduğunu, hiçbirinin asıl sahipleri olmadıklarını unutmazlar. Fedakarlık yapmaları gerektiği zaman da sahip oldukları herşeyi Kuran'da emredilen şekilde harcar, ancak gereksiz bir harcama olacağı zaman tek bir kuruşu bile israf etmekten sakınırlar. Çünkü Allah Kuran'da müminlere, ihtiyacı olan kimselere mallarından vermelerini ancak saçıp savurmamalarını emretmiştir. (İsra Suresi, 26-27)

Kuran'a Göre Neler İsriftir?

İsrif deyince insanın aklına öncelikle mal, mülk ya da paranın israfı gelir. Oysa israf sadece mal ile olmaz. Allah'ın verdiği her nimetin, Allah rızasını gözetmeden gereksiz yere harcanması bir israftır. Allah, insanların kendilerine verilen nimetleri nasıl değerlendirdikleriyle ilgili ahirette sorguya çekileceklerini **``Sonra o gün nimetten sorguya çekileceksiniz.``** (Tekasür Suresi, 8) ayetiyle haber vermiştir.

Zaman Konusunda Yapılan İsrif

Zaman Allah'ın insanlara verdiği çok büyük bir nimettir. İnsanlar dünya hayatında, kendilerine tanınan süre içinde Allah'ı en çok razı edecek davranışlarda bulunmayı ve ahiretteki sonsuz cennet nimetlerine kavuşabilmeyi hedefler. Bu uğurda Allah rızasının en fazlasını gözeterek değerlendirilmesi gereken en önemli nimetlerden biri ``zaman``dır. Eğer kişi zamanını, Allah rızasını hedefleyen işler yapmak yerine aklını ve kalbini Allah'ı anmaktan uzak tutup boş işlerle geçirirse bu büyük nimeti israf etmiş olur. Bu yüzden zaman nimeti israf edilmemeli, her saniyesi Allah rızasına uygun düşünce ve davranışlarla değerlendirilmelidir.

Bilgi Konusunda Yapılan İsrif

Allah bazı insanları belirli konularda ehil kılmış ve onlara Katından bir bilgi üstünlüğü vermiştir. Örneğin Allah, bir lütuf olarak kimilerine yabancı dil öğrenme imkanı vermiş, kimilerini bilgisayar ya da mühendislik gibi daha teknik alanlarda bilgi sahibi kılmış, kimileriye geniş bir genel kültürle donatılmıştır. İnsanlar kendilerine verilen bu nimetlerden ve bunları Allah rızasına uygun olarak O'nun varlığının ve üstün gücünün insanlara anlatılması konusunda kullanılmasından da sorumludurlar. Aksi halde sahip oldukları bilgiyi israf etmiş olurlar.

Sağlık Konusunda Yapılan İsrâf

Sağlık da Allah'ın insanlara sunduğu büyük bir nimettir. Kişi Allah'ın dünya hayatında kendisine emanet olarak verdiği bu bedene en iyi şekilde bakmakla ve Allah rızasını arayarak ömrünü geçirmekle yükümlüdür. Sağlığı veren elbette Allah'tır. Ancak kişi bu bedene sağlıklı bakmak için, temiz ve sağlıklı yiyecekler yiyerek sebeplere sarılır, bu onun fiili duasıdır. Bedenine gerekli özeni göstermemek, sağlığına zarar verecek yiyecek ve içecekleri tüketmek de bir anlamda sağlığın israfı olur.

Yiyecek Ve İçecek Konusunda Yapılan İsrâf

Dünyadaki mevcut besin kaynakları her insanın, günlük ihtiyacını karşılayabilecek düzeydedir. Ama buna rağmen dünyada halen 800 milyondan fazla insan açlık çekmektedir. Bugün dünyanın kimi ülkelerinde, kişisel çıkarlar uğruna ve sadece ürün fiyatını artırmak amacıyla kamyonlar dolusu sebze ve meyve çöpe atılıp israf edilmektedir. Dünya üzerinde, israf edilen bu ürünlere muhtaç olan ve açlık sınırında yaşayan insanların varlığı ise hiç hesaba katılmamaktadır. Allah mevcut kaynakların akılcı ve verimli biçimde kullanılmasını, iyi planlama yapılmasını ve verilen nimetlerin hakkını vermeyi öğütlemiştir. Lokantalarda, evlerde tabak tabak yiyecekler, kilolarca ekmek, meyve, sebze kolayca çöpe atılabilmektedir. Oysa Allah israfın küçük büyük demeden her türlüünü haram kılmıştır. Bu yüzden insanların düşüncesizce "bu bozuldu", "bunları kullanamayız" gibi sözlerle ellerindekileri atmaları değil, tüm nimetleri bozulma aşamasına getirmeden değerlendirmenin yollarını aramaları gerekir. Ancak bu şekilde nimetin hakkını vermiş olurlar. Aksi takdirde büyük bir bereketsizlik ve nimetlere karşı nankörlük söz konusu olur.

Enerji Kaynakları Konusunda Yapılan İsrâf

Su, elektrik, doğalgaz gibi yeryüzündeki enerji kaynakları, insanların israftan özenle kaçınmalarını gerektiren diğer konulardandır. Boş yere akıtılan su, kimsenin bulunmadığı bir ortamda açık bırakılan bir ışık ya da ihtiyaçtan fazla kullanılan doğalgaz birer israftır. Bunlarla ilgili yapılan her ek harcama, Allah rızası için yapılacak faydalı bir çalışmaya ayrılacak paranın biraz daha azalması demektir. Bu yüzden bu tip enerji kaynaklarının kullanımında israftan kaçınmak son derece önemlidir.

İsrâfın Ölçüsü Nedir?

Rabbimiz israf etmemek için dikkat edilmesi gereken ölçüyü Kuran'da şöyle bildirmiştir:

``Onlar, harcadıkları zaman, ne israf ederler, ne kısırlar; (harcamaları,) ikisi arasında orta bir yoldur.`` (Furkan Suresi, 67)

İnananlar bu dünyada Allah'ın nimetlerinden yararlanıp zevk aldıkları gibi, kendilerine verilenleri Allah rızası için harcamaktan da çok büyük zevk alırlar.

Nitekim Hz. Peygamberimiz (sav) ve ashabının; *"Yüce Allah dağ gibi altın verse, bunu O'nun yolunda harcamayı temenni ettikleri"* bildirilmektedir. (Buhârî, Fedâilü's-Sahâbe, 6, Temennî, 2, Zekât, 4, Müslim, Münâfikîn, 52, Zekât, 31, Fedâilü's-Sahâbe, 221, 222; İbn Mâce, Mukaddime, 10, Zekât, 3)

<https://www.harunyahya.info/makaleler/bir-ayet-bir-aciklama-araf-suresi-31>